

misserne formuleres, medens en dom, der fremtræder som referat af alle de enkelte vota, kan give et kaleidoskopisk billede af mere eller mindre væsentlige betragtninger, der snarere vil virke desorienterende end oplysende med hensyn til, hvad der egentlig har været afgørende for domsresultatet. Fakultetet kan derfor ikke tiltræde den opfattelse, som har fundet udtryk i motiverne til lovforslaget (s. 5, sp. 2), hvorefter det skulle være en fordel, at de divergenser og nuancer i synspunkterne, som ikke kan komme til udtryk under den nuværende ordning, vil træde frem, hvis man overgår til referat af alle de enkelte vota, og at dette vil virke fremmende for den retsudvikling, der sker gennem anerkendelse af nye retstanker.

Da den af højesteret foreslåede løsning formelt alene adskiller sig fra den nuværende ordning ved, at en anonymitet — til hvis forsvar der i øvrigt næppe lader sig anføre vægtige betragtninger — ophæves, må ordningens værdi helt igennem blive afhængig af, hvorvidt den omstændighed, at de enkelte voterende navngives, vil virke tilbage på formuleringen af de præmisser, hvortil de slutter sig. Af højesterets skrivelse fremgår, at man regner med, at dette vil ske. Fakultetet kan for sit vedkommende tilføje, at den af højesteret foreslåede ordning må have til forudsætning, at ordningen i praksis gennemføres på en sådan måde, at der rådes bod på de ovenfor anførte mangler ved den hidtidige affattelse af højesteretsdommene.

Et medlem (Knud Waaben) kan tiltræde fakultetets bemærkninger om de krav, som må stilles til højesteretsdommes affattelse, og om ønskeligheden af, at der sker en ændring i den hidtidige praksis, men er af den opfattelse, at den i lovforslaget nævnte voteringsform bør foretrækkes fremfor den af højesteret foreslåede løsning. Såfremt man fortsat bygger på den hidtidige ordning (blot med den ændring, at dommernes navne skal anføres), kan det let vise sig, at forudsætningen om en udvikling i retning af mere udførlige domme ikke opfyldes i tilstrækkelig grad. Dette fakultetsmedlem anser lovforslagets ordning for bedre egnet til at sikre den ønskede udvikling og finder ikke, at der er betænkeligheder ved at gå over til den. Voteringen sker efter en rådslagning, under

hvilken vægten af de forskellige synspunkter er genstand for drøftelse, og der er næppe grund til at befrygte, at mindre væsentlige betragtninger i større omfang skulle blive fastholdt ved voteringen eller give anledning til urigtige slutninger om deres betydning. Mange vota vil formentlig blive formuleret som en kort tiltrædelse af et allerede afgivet votum, således at dommens hovedindhold på en forholdsvis overskuelig måde koncentrerer sig i nogle få vota.

Med hensyn til forslaget om højesterets-sagførerprøvens afskaffelse er fakultetet af den opfattelse, at betydningsfulde retsplejemæssige hensyn taler for bevarelsen af en prøve, og at de argumenter, der er anført herimod, ikke har tilstrækkelig vægt.

Den i højesteret anvendte procesmåde og den omstændighed, at det i reglen vil være de vanskeligste sager, som påankes til højesteret, stiller ganske særlige krav til de sagførere, der møder for højesteret. Når et ikke ubetydeligt antal dygtigere landsrets-sagførere ikke har været i stand til at bestå den nuværende prøve, der er udtryk for de krav, retten må stille til højesteretsprocedurernes kvalitet, er dette et vægtigt indicium imod, at det store flertal af landsrets-sagførere, selv om de pågældende er øvede i at procedere for landsretterne, skulle være i stand til at opfylde de nævnte krav. Der er efter fakultetets opfattelse ikke for almenheden knyttet nogen afgørende interesse til, at den enkelte part kan vælge en hvilken som helst sagfører til at føre sin sag for landets højeste domstol, hvis afgørelser — bortset fra genoptagelse i ekstreme undtagelsestilfælde — er endelige, når det ikke er sikkert, at den pågældende sagfører også er i stand til at gøre det på forsvarlig måde.

Fakultetet finder yderligere anledning til at understrege de ulemper af almindelig retsplejemæssig karakter, som opstår, når arbejdet i landets højeste domstol i væsentlig grad sinkes. Dette resulterer i sagsophobning og i forbindelse hermed i tids-spilde, ulempe og bekostning for parterne i de efterstående sager. Man skal i denne forbindelse blot minde om, at den nylig stedfundne deling af højesteret i to afdelinger fandt sted for at hindre en sådan ophobning af sager. Hvis lovforslaget gennemføres, vil et større antal sager end nu sandsynligvis blive procederet for højesteret af sagførere